

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Michala Bobka v právní věci žalobce: **K.S.**, zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Ostrava, Purkyňova 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje**, se sídlem Pardubice, Opočínek 57, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 18. 3. 2021, č. j. 66 A 1/2021 - 145,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 29. 1. 2021, č. j. KRPE-7679-25/ČJ-2021-170022, zajistila žalobce podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), ve

spojení s § 129 odst. 3 téhož zákona za účelem jeho předání do Řecké republiky (dále jen „Řecko“) nebo do Rumunska podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“). Dobu zajištění stanovila žalovaná ve smyslu § 129 odst. 6 zákona o pobytu cizinců na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, který nastal dne 28. 1. 2021 v 08:45 hodin. Rozhodnutí žalované napadl žalobce u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích, žalobou. Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[2] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku nejdříve shrnul skutkový stav, vyplývající z předloženého správního spisu. Dne 28. 1. 2021 byla na základě oznámení provedena v Mikulovicích č. p. 20 Policií ČR pobytová kontrola pěti osob, mezi nimiž byl i žalobce, který nepředložil žádný doklad totožnosti. Provedeným šetřením v informačních systémech žalovaná zjistila, že žalobce nemá platné oprávnění ke vstupu a pobytu na území ČR; porovnáním otisků prstů v systému EURODAC byla shledána shoda se záznamy v Řecku a Rumunsku (žalobce v těchto státech podal žádost o mezinárodní ochranu – pozn. NSS). Při podání vysvětlení žalobce uvedl, že je státním příslušníkem Pákistánské islámské republiky, je bezdětný, rozvedený. Pákistán opustil v roce 2019 kvůli rodinným sporům mezi otcem a jeho bratrem, kvůli kterým byl žalobcův bratr zabit. Pákistán žalobce opustil legálně, na základě cestovního pasu a íránského víza, následně cestoval nelegálně do Turecka, kde pobýval asi 7 měsíců, poté přešel do Řecka, kde požádal o azyl a setrval zde v uprchlickém táboře 3 měsíce. Následně pobýval v Makedonii, Srbsku a Rumunsku. V kamionu poté cestoval do ČR; jeho cílovou zemí bylo Německo, Francie, Španělsko nebo Itálie. Dále uvedl, že neví, v jaké zemi se nachází, neměl úmysl zde zůstat, pouze projížděl. Řecko opustil dobrovolně, žádné důvody mu nebrání se tam vrátit. V ČR žalobce nemá žádné rodinné vazby ani zázemí; nezná zde nikoho, kdo by jej ubytoval, pomohl mu zajistit základní potřeby, případně za něj složil peněžní záruku; nemá zdravotní pojištění. Při zadržení disponoval peněžními prostředky ve výši asi 45 EUR a 50 LEI.

[3] Krajský soud konstatoval, že žalovaná přezkoumatelným způsobem zdůvodnila naplnění podmínek stanovených v § 129 odst. 1 a 4 zákona o pobytu cizinců; v případě žalobce bylo naplněno hned několik důvodů zakládajících předpoklad vážného nebezpečí útěku. Rovněž se žalovaná přezkoumatelně vypořádala s otázkou, zda v případě žalobce nepostačilo uložit některé ze zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce v ČR nemá zázemí, rodinu, nezná zde nikoho, kdo by mu poskytl ubytování, nedisponuje prostředky pro svou obživu; žalobce tak není schopen plnit povinnosti vyplývající z § 123b zákona o pobytu cizinců; taktéž, vzhledem k výše uvedenému, nepřicházelo v úvahu složení finanční záruky. V projednávaném případě tak nebylo možné využít mírnější opatření, než zajištění žalobce.

[4] K uplatněným žalobním námitkám, týkajícím se možnosti realizace zajištění a otázkou systémových nedostatků azylového řízení v Řecku, krajský soud uvedl, že se žalovaná těmito aspekty věci dostatečně zabývala a žalobce ve správním řízení žádné námitky v tomto směru neuplatnil. Žalobní tvrzení vztahující se k nedostatkům řeckého

azylového systému mají pouze obecný, povšechný charakter; jednalo se o prezentaci obecných statistik. *Ex silentio* z výpovědi žalobce vyplynulo, že on sám žádné negativní poznatky o řeckém azylovém systému nemá. Krajský soud v této souvislosti odkázal na závěry plynoucí z rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 3. 2019, č. j. 41 A 4/2019 – 33, aprobované rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2019, č. j. 4 Azs 153/2019 – 30 (citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), z nichž vyplývá, že žalovaná napadeným rozhodnutím nerozhodovala o předání žalobce do Řecka nebo do Rumunska, ale pouze o jeho zajištění za účelem pozdějšího předání; jejím úkolem bylo tedy pouze předběžně zkoumat, zda je takové předání vůbec možné a zda není *a priori* vyloučeno. K tomu krajský soud připomněl závěry vyplývající z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, z nichž se podává, že smyslem řízení o zajištění cizince není s konečnou platností posoudit otázku, zda má cizinec nutně vycestovat z území ČR, ale pouze vytvořit podmínky pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován. I kdyby existovaly překážky realizace předání do Řecka, zůstává stále možnost předání do Rumunska, kde žalobce také požádal o azyl a které, jak uvedl žalovaný, svou odpovědnost v tomto směru přijalo a vůči jehož azylovému systému žalobce nevznesl námitky. Rovněž nelze přehlédnout, že z informace Ministerstva vnitra, OAMP, č. j. MV-23514-2/OAM-2021 vyplývá, že v roce 2020 a v lednu 2021 byly zmařeny četné dublinské transfery z důvodu epidemiologické situace, avšak ČR se stále pohybuje ve lhůtách podle nařízení Dublin III na případnou další přípravu a realizaci předání. K rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 198/2016 – 24, na který žalobce odkazoval, krajský soud uvedl, že se jedná o již překonanou judikaturu.

[5] Proti tomuto rozsudku podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu, které podřazuje pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, podle kterého v případě, kdy zajišťovaný cizinec před svým zajištěním výslovně nepoukáže na existenci systémových nedostatků v řeckém azylovém systému, není třeba se takovými nedostatky v řízení o zajištění zabývat. Žalovaná, v souladu s nařízením Dublin III, měla pečlivě zkoumat, zda v případě přemístění stěžovateli nehrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení, jež souvisí se systémovými nedostatky azylového řízení v Řecku; ty jsou, dle názoru stěžovatele, veřejně známé a významné.

[7] Dále stěžovatel namítá, že před vydáním rozhodnutí o zajištění nebylo vedeno fakticky žádné správní řízení, ačkoliv bylo povinností žalované rozptýlit pochybnosti o zákonnosti zajištění žadatele za účelem vydání do Řecka, což však žalovaná ani v rámci *„pohovoru“* neprovedla. Nedostatky řeckého azylového systému jsou natolik výrazné, že bylo povinností žalované rozptýlit podezření o neaplikovatelnosti zajištění za účelem vydání do Řecka, a to například kladením vhodných otázek stěžovateli před vydáním rozhodnutí o zajištění. K tomu stěžovatel odkázal na čl. 3 bod 2 nařízení Dublin III a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016 – 27. Podle stěžovatele je situace v Řecku natolik vypjatá, že bylo povinností žalované otázku *nebezpečí*

nákazy a systematických nedostatků posoudit *ex officio*. Jelikož tak žalovaná neučinila, je rozhodnutí o zajištění nezákonné.

[8] Žalovaná ve svém vyjádření v plném rozsahu odkázala na obsah správního spisu a na své vyjádření ze dne 24. 4. 2021. Dále uvedla, že aktuálně (ke dni 18. 6. 2021, kdy bylo vyjádření datováno) se stěžovatel v režimu zajištění již nenachází, neboť byl dne 1. 4. 2021 transferován do Rumunska v souladu s nařízením Dublin III.

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Úvodem je nutné předeslat, že obdobnou problematikou (tvrzenými systémovými nedostatky řeckého azylového systému a s tím spojenou povinností provádět podrobná skutková zjištění) se Nejvyšší správní soud již zabýval v rozsudku ze dne 17. 10. 2019, č. j. 4 Azs 153/2019 – 30, z něhož v projednávaném případě vycházel a na nějž v podrobnostech odkazuje. Dále je třeba upozornit, že i pro řízení o kasační stížnosti je rozhodující skutkový stav, který zde byl v době vydání rozhodnutí správního orgánu (žalované). Pro posouzení kasační stížnosti tak nebylo podstatné, že byl stěžovatel v mezidobí již předán do Rumunska.

[12] Stěžejní kasační námitkou stěžovatele je tvrzení, že žalovaná nedostatečně posoudila možnost realizace jeho předání do Řecka, jakožto jednoho ze státu (druhou žádost o mezinárodní ochranu stěžovatel podal v Rumunsku) příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatel má za to, že řecký azylový systém vykazuje systémové nedostatky, které činí jeho předání (respektive *přemístění*, dle terminologie nařízení Dublin III) do Řecka, nepřípustným. Krajský soud měl pochybit tím, že tyto nedostatky při zjišťování skutkového stavu věci nezohlednil.

[13] Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že *nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie*“ (tímto je v současné době nařízení Dublin III – pozn. NSS). Podle odst. 3 téhož ustanovení *nelze-li předání cizince* [...] *uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin*, [...] *policie v řízení o zajištění cizince za účelem jeho předání* [...] *vydá rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení.*

[14] Kritéria, při jejichž naplnění není možno přemístit žadatele o mezinárodní ochranu do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, stanoví čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Podle tohoto ustanovení *není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném*

členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát. I přesto, že české znění právě citovaného ustanovení používá výraz „*systematické*“ nedostatky, kasační soud v tomto rozsudku bude používat přesnější formulace „*systémové*“ nedostatky.

[15] Nejvyšší správní soud k účelu citovaného ustanovení například v rozsudku ze dne 31. 7. 2019, 6 Azs 59/2019 – 38, vyslovil, že „[...] *reaguje na to, že ačkoli je Společný evropský azylový systém vybudován na vzájemné důvěře mezi členskými státy, že jednotlivé členské státy dodržují unijní právo, nelze vyloučit, že v určitém členském státě tento systém v praxi narazí na závažné funkční problémy, a tedy zde bude dáno riziko, že žadatelé o mezinárodní ochranu budou v případě přemístění do tohoto členského státu vystaveni zacházení, které je neslučitelné s jejich základními právy. Společný evropský azylový systém tak je koncipován na vyvratitelné právní domněnce, že všechny státy, které se na něm podílejí, dodržují základní práva a že si členské státy mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat. Zároveň platí, že v rámci dublinského systému nelze žadatele o mezinárodní ochranu přemisťovat do zemí, v nichž azylové řízení nebo podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu vykazují natolik závažné (systémové) nedostatky z hlediska závazných standardů Společného evropského azylového systému, že by v takovém případě vzniklo riziko nelidského či ponižujícího zacházení v rozporu s čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie, resp. s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod [...]. Kritéria dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III tak zajišťují ochranu práv žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří jsou považováni za obzvlášť znevýhodněnou a zranitelnou skupinu vyžadující zvláštní ochranu (srovnej rozsudky ESLP ve věcech M. S. S. proti Belgii a Řecku a Tarakhel proti Švýcarsku), na druhou stranu je však třeba dbát zachování podstaty a cílů dublinského systému, který má vést ke stanovení jasné a proveditelné metody umožňující rychlé určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a k racionalizaci posuzování žádostí o mezinárodní ochranu v rámci Evropské unie vyznačující se absencí vnitřních hranic. S těmito cíli by proto bylo neslučitelné, vedlo-li by sebemenší porušení právních předpisů Společného evropského azylového systému ke zmaření přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do primárně příslušného členského státu.*“

[16] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k uvedené problematice v rozsudku ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 – 29, dále uvedl, že „[r]*ozhoduje-li správní orgán o zajištění cizince za účelem jeho předání do jiného členského státu, je povinen i přes poměrně krátkou dobu (žalovaná o případném zajištění cizince musí rozhodnout do 48 hodin od prvotního omezení na svobodě) se s ohledem na naplnění účelu zajištění a možnou dobu trvání omezení osobní svobody zabývat z úřední povinnosti otázkou faktické a právní uskutečnitelnosti takového předání, tj. i otázkou případných systémových nedostatků azylového řízení ve státě, do kterého má být cizinec předán. Právě uvedené nicméně nelze chápat tak, že by správní orgány musely v každém jednotlivém rozhodnutí o zajištění podle § 129 zákona o pobytu cizinců výslovně zdůvodňovat, zda ve státě (státech), kam má být cizinec předán, k těmto nedostatkům v rámci azylového řízení dochází či nedochází. Pokud účastník řízení systémové nedostatky v řízení o zajištění nenamítal a správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k takovým nedostatkům ve státě předání nedochází, případně o nich nepanují ani důvodné pochybnosti, není nutné, aby své úvahy na dané téma v odůvodnění*

rozhodnutí výslovně uváděl.“ S ohledem na zásadu vzájemné důvěry členských států Evropské unie je tedy správní orgán povinen otázku možných systémových nedostatků azylového řízení v rozhodnutí o zajištění výslovně vypořádat (i bez námitky) pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že jsou o existenci nedostatků ve státě, kam má být cizinec následně předán, důvodné pochybnosti, které mohou, s ohledem na různorodost konkrétních případů, vyvstat z mnoha okolností, jejichž existence nemusí být nutně vázána jen na skutečnosti známé správnímu orgánu z jeho úřední činnosti.

[17] Lze souhlasit s názorem krajského soudu, že popsaným způsobem v posuzované věci postupovala také žalovaná, která se problematikou systémových nedostatků řeckého azylového systému zabývala na str. 3 a 4 svého rozhodnutí, přičemž nezjistila nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Žalovaná zhodnotila možnosti realizovatelnosti předání stěžovatele, posoudila jeho ekonomickou situaci i zdravotní stav; zabývala se také otázkou dodržování právních předpisů a namítaného porušování lidských práv ze stran cílových států (Řecka a Rumunska), k nimž uvedla, že ani odpovědné orgány Evropské unie, Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky či mezinárodní organizace zabývající se azylovou procedurou v jednotlivých členských státech (například Evropská rada pro uprchlíky a exulanty – „ECRE“) nevydaly v době vydání žalovaného rozhodnutí o zajištění stěžovatele doporučení či stanoviska, v nichž by navrhovaly, aby osoby nebyly předávány do těchto zemí v rámci azylové politiky. Rovněž stěžovatel v rámci podání vysvětlení neuvedl žádné závažné důvody, které by zpochybňovaly realizaci jeho předání do těchto zemí, na podmínky panující v uprchlickém táboře v Řecku, v němž setrval 3 měsíce, si nestěžoval. Neuvedl-li stěžovatel žádné skutečnosti, které by zakládaly pochybnosti o stavu azylového systému v Řecku, nebyla žalovaná povinna se touto problematikou, ve světle výše uvedené judikatury, blíže zabývat *ex officio*.

[18] S ohledem na shora uvedená obecná východiska dospěl Nejvyšší správní soud v nyní projednávaném případě ve shodě s krajským soudem k závěru, že předběžné zhodnocení možnosti a realizovatelnosti předání stěžovatele do Řecka provedené žalovanou v napadeném rozhodnutí, je pro účely rozhodnutí o zajištění postačující.

[19] V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje na názor, který vyslovil v rozsudku č. j. 4 Azs 153/2019 – 30, dle něhož „[p]*o žalované nelze spravedlivě požadovat, aby otázku existence systémových nedostatků v rozhodnutí o zajištění vyřešila zevrubně a detailně, neboť žalovaná je povinna o případném zajištění cizince rozhodnout do 48 hodin od prvotního omezení na svobodě. Ostatně, pravomoc rozhodnout o určení státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu zákonodárce svěřil Ministerstvu vnitra, nikoli žalované, která má v řízení o určení příslušnosti podle nařízení Dublin III toliko pomocnou úlohu - jejím úkolem je při splnění zákonem stanovených podmínek zajistit osobu, která má být předána do příslušného členského státu podle § 129 zákona o pobytu cizinců.*“ Totožně argumentoval i krajský soud. Nelze tak přisvědčit námitkám stěžovatele, že žalovaná pochybila, pokud před vydáním rozhodnutí o zajištění fakticky neproběhlo žádné správní řízení. Rozhodnutí o zajištění je prvním (a současně posledním) úkonem v řízení a žalovaná musí o případném zajištění rozhodnout ve velice krátkém časovém intervalu 48 hodin. Není tedy možné, aby před rozhodnutím ve věci proběhlo správní řízení; tuto skutečnost výslovně vyvrací i samotný zákon o pobytu cizinců (viz jeho § 129 odst. 3).

[20] Na základě shora uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že žalovaná správně vyhodnotila předání stěžovatele do Řecka jako potenciálně možné a shledala, že byly naplněny podmínky pro jeho zajištění za účelem předání do Řecka podle § 129 zákona o pobytu cizinců. Nepochybil proto ani krajský soud, který závěrům žalované v napadeném rozsudku přisvědčil.

[21] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost není důvodná. Za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji proto rozsudkem zamítl.

[22] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovanou, v jejím případě nebylo prokázáno, že by jí v řízení o kasační stížnosti jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[23] Žalobci byl usnesením Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 4. 3. 2021, č. j. 66 A 1/2021-55, ustanoven zástupcem advokát Mgr. Ladislav Bárta. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (viz § 35 odst. 10 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.), přičemž toto ustanovení se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 *in fine* s. ř. s.). Soud určil odměnu advokáta v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Tyto náklady sestávají z odměny za jeden úkon právní služby ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] za podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. S tím souvisí též náhrada hotových výdajů za tento úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu) ve výši 300 Kč. Celková částka ve výši 3 400 Kč bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 22. prosince 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu